

ling at fremsætte Forslag til en ny Retsplejeordning, om han ikke vil være med til at gøre et Forsøg paa at faa en saadan gennemført nu i denne Samling. Det er i Virkeligheden paa Tide, at det sker. Nu skal jeg villigt indrømme, at det er vanskelige Tider for vort Land og for Statskassen, og naturligvis kan en moderne Retsreform ikke gennemføres, uden at det koster en Del Penge. Man faar ikke en saadan Reform for ingenting, ethvert Fremskridt maa betaales. Men jeg synes, at det er Udgifter, man maatte kunne komme over. Hensynet til Udgifterne bør efter min Mening ikke spille nogen afgørende Rolle, naar det drejer sig om et saadant Fremskridt, som Gennemførelsen af en moderne Retsplejeordning vilde være. Udgifterne dertil hører, som den højtærede Landstingsmand, der var Ordfører for Lovforslaget i Landstinget, sagde, til de fundamentale Udgifter, Udgifter, som man maa afholde, hvis man vil regnes med blandt de civiliserede Nationer. Det er Udgifter, som anvendes til Sikkerhed for Borgernes Frihed og Velfærd, til Sikkerhed for, at den Behandling, de bliver underkastet, naar de kommer til Retten eller trænger til Rettens Hjælp, virkelig bliver en Retsbehandling og ikke noget andet. God Retspleje hører til de fundamentale Livsgoder i et Samfund, og vi har for Øjeblikket ikke nogen god Retspleje. Det maa erkendes og erkendes for øvrigt ogsaa fra alle Sider, at den Retsplejeordning, vi har, er daarlig. Borgernes Frihed og Velfærd er ikke i gode Hænder med den Retsordning, vi har nu. Mangfoldige Mennesker lider under denne daarlige Retsplejeordning, som snart rammer den ene, snart den anden — i Dag dig, i Morgen mig, kan man sige her, fordi man i Virkeligheden ikke ved, naar Retten kan slaa ned paa en og paa en saadan Maade, at man absolut ikke kan være tjent med det. Lige saa interesseret, som et Samfund selvfølgelig er i, at Forbrydelser bliver eftersporet og straffet, lige saa interesseret er det i, at ingen uskyldige rammes, og at de skyldige ikke rammes haardere end nødvendigt, og end Forholdene tilsiger. Men at det sker nu, kan ingen være blind for, som har fulgt Retsudviklingen i den senere Tid. Det blev ogsaa udtalt forleden Dag for Højesterets Skranke af en af vore mest ansete Advokater, at selv de skyldige bør ikke underkastes større Lidelser end absolut nødvendigt. Det er min Opfattelse, at der er mange, der lider uforholdsmæssigt haardt paa Grund af den daarlige Retspleje, vi har.

Hvad der navnlig bidrager til, at Folk kommer til at lide, naar de kommer under Behandling af Retten, er den udstrakte Anvendelse af Varetægtsarrest. Den anvendes ofte paa en saadan Maade, at den ruinerer de Mennesker, som den rammer, økonomisk, ødelægger dem i Bund og Grund sjæleligt og legemligt og ødelægger deres Familie, deres Hustru og Børn. Det er det nu gældende Retssystem, der medfører dette, om der end naturligvis — det har jeg sagt tidligere og vil gentage det her — hos mange af vore Dommere er en Tendens til at overdrive den Brug af Varetægtsarresten, som selve Systemet tilsiger. Der er hos vore Dommere en Tilbøjelighed til ikke at betragte Varetægtsarresten som det Onde, den i Virkeligheden er. Det er jo ikke Straf, ræsonnerer de, der er ikke noget særligt i, at en Mand bliver holdt i Varetægtsarrest, det er ikke ensbetydende med, at han er straffet. Jeg ved ikke, om de tænker, at den betyder ikke saa meget, men hvis de tænker saaledes — og det tror jeg i alt Fald, nogle gør —, er det jo saarlidkommen urigtigt, thi selv en kortvarig Varetægtsarrest — og det er ikke altid, den er saa kortvarig — medfører ofte ganske uberegnelig Ulykke for den, den rammer. Der er mange Mennesker, der som Følge af, at de uskyldige er blevet underkastet Varetægtsarrest, faktisk har faaet deres Eksistens ødelagt, og den Erstatning, de faar, naar det viser sig, at de har været uskyldig arresterede, er saa ringe, at den i Virkeligheden ikke bøder paa de Ulykker, der tilføjes dem. De Ulykker, der tilføjes dem, kan som Regel meget vanskelig erstattes. Der er adskillige Mennesker, der faar deres Eksistens ødelagt ved at underkastes Varetægtsarrest. Hvad enten de er skyldige eller uskyldige, tilføjes der dem ved en langvarig Varetægtsarrest ofte ganske unødvendig haarde Lidelser. Vi har jo set det i saa mange Tilfælde, som er kommet frem for Offentligheden, men en hel Række Tilfælde skjuler sig ganske for Offentligheden og kommer slet ikke til Folks Kundskab. De enkelte Eksempler, der kommer til Folks Kundskab, virker ganske vist ogsaa meget stærkt og meget grelt. Men det er dog saaledes, synes jeg, at det ikke fører til tilstrækkelig Eftertanke hos dem, som kunde gøre et Arbejde for, at vi fik en bedre Retsordning, hvor Varetægtsarrest ikke blev anvendt paa samme Maade som efter det nuværende System, men paa en anden og mere lemfældig Maade. Vi har jo, som sagt, set mange Eksempler paa den udstrakte Anvendelse af Varetægtsarrest.